

terarja, iżda bhala ċittadini ma nistghux ma nsemmghux lehenna u ma nitqanqlux meta naraw haġa li tista' tisfa' ta' deni lil pajjiżna u lil niesna; għalhekk inħossuna fid-dmir li għallangas nagħtu l-parir tagħna fejn jidhrilna li nistghu nagħmlu gid jekk insemmgħu l-kelma tagħna. Aktar lura taqraw memoradum li l-*"Għaqda"* bagħtet lill-Kummissjoni li qiegħda tistharreġ fuq l-istampa f'Malta. F'dak il-memorandum ahna ma ndhalniex fi kwistjonijiet politiċi, iżda żammejna shih u haqqaqna fuq il-li jittieħdu passi halli jevitaw sistemi ta' kitba Maltija li joħolqu taħwid u tfixkil fil-qari Malti u hekk jitfegħu lura u jharbtu l-letteratura tagħna.

Jiddispijacija ngħidu li minn ftit taż-żmien 'il hawn bdew jidhru f'xi gazzetti u f'xi ktieb sistemi ta' kitba neqsim minn si-sien xjentifiċi u milli jidher huma mqanqlin biss minn skopijiet politiċi. Kitba bħal din aktarx inħolqot biex tagħti bixra barranija lill-ilsien tagħna u għalhekk ma tiswiex għal haġ' oħra hlief biex taqdi lil min għandu xi tir politiku f'rasu.

Iżda dik is-sistema ta' kitba, barra milli hi mtebbgħa u mgħabbra minn passjonijiet politiċi, tiswa ta' dannu għax tfixkel mhux ftit l-istruzzjoni f'Malta. Hu prinċipju fundamentali li t-tfal għandhom jitgħallmu u jeżerċitaw is-sugġetti b'sistemi uniformi; għalhekk ma jistax jonqos li t-tfal, u l-kbar ukoll, isibu ruħhom imfixklin meta jaqraw kitba miktuba b'sistema differenti minn dik li huma jkunu jitgħallmu fl-iskejjel. Jigri li t-tfal fl-iskejjel jitgħallmu alfabet u sistema, imbagħad jeżerċitaw u jaqraw alfabet u sistema kuntrarji għal dawk li fuqhom ikunu tgħallmu. Din it-taħwida ggib konfużjoni fl-imħuħ u tisfa' ta' dannu kbir għat-tagħlim tal-poplu, għalhekk minn taħt tkun qiegħda tisfratta dak it-tagħlim li għalih il-Gvern qiegħed jonfoq eluf ta' liri. B'hekk din il-kwistjoni ta' sistemi ta' alfabet u ortografija kapriċċużi, tieħu importanza kbira għax, barra li hi ribelli għall-ordnijiet tal-Gvern, minn taħt u bil-moħbi, tkun qiegħda thassar u twaqqa' l-opri tiegħu, f'dan il-każ l-istruzzjoni popolari.

Minħabba n-nuqqas ta' spazju ma nistghux niktbu fuq dan is-sugġett fit-tul daqs kemm xtaqna, imma jidhrilna li għidna biżżejjed biex nifthu l-għajnejn għall-ħsara lil pajjiżna li tista' tigri minn konfużjoni fis-sistema tal-kitba Maltija u billi din il-konfużjoni, bħalma rajna, jista' jkollha effetti serji, tajjeb li l-Kummissjoni tieħu ħsiebha.

KORRISPONDENZA:

REVIŻJONI TAL-LIĠI TA' L-ISTAMPA

Nippubblikaw hawn taħt l-ittra li nbaġħtet mid-Direttur ta' "Il-Malti" b'isem il-"Għaqda" lill-Kummissjoni tar-Revizjoni tal-Liġi ta' l-Istampa.

29, Sta. Barbara Bastion
Valletta.
23 ta' Lulju,

Sinjur,

Bi twegiba għall-ittra tiegħek ta' l-4 ta' dan ix-xahar dwar il-proposta ta' sugġerimenti ta' emendi fil-Liġi ta' l-Istampa, xtaqt ngħarrfek illi l-*Għaqda tal-Kittieba tal-Malti* u l-organu tagħha *"Il-Malti"* għandhom skop li jmexxu 'l quddiem l-ilsien Malti u l-letteratura maltija, u għalhekk ma għandhom ebda interess li jipproponu emendi fil-liġi ta' skop politiku, burokratiku jew kummerċjali.

Il-*"Għaqda"* madankollu tilqa' kull proposta ta' xi emenda jew emendi minn kull banda bil-ħsieb li dawn jipprotieġu l-għieħ u l-moralità tal-kitba u kull emenda oħra li tista' ssir għal skopijiet oħra ta' fejda basta li dawna ma jkunux kontra l-interessi tal-*"Għaqda"* u tal-ilsien Malti jew ta' piż morali jew materjali għall-*"Għaqda"* u għall-ilsien Malti.

Fl-aħħar il-*"Għaqda"* jidhrilha li tkun haġa wisq xierqa kieku ssir xi dispożizzjoni fil-liġi li bis-saħħa tagħha l-ortografija uffiċjali tal-Malti tkun ukoll imħassa fl-istampa Maltija minn kull kittieb, editur ta' gurnal jew dar editriċi. Din id-dispożizzjoni tkun tiswa biex thaffef il-qari Malti, biex tevita taħwid u taħbil il-moħħ, u biex tehles lit-tfal ta' l-iskola mit-tfixkil li jsibu ruħhom fih meta jeħtiġilhom jaqraw kitba miktuba b'sistema differenti minn dik li huma jitgħallmu fl-iskejjel tal-Gvern.

Bil-qima kollha għodni,
serv tiegħek,
(ft.) G. GALEA,
Direttur ta' *Il-Malti*.

Segretariju tal-Kummissjoni għar-Revizjoni
tal-Liġi ta' l-Istampa.